

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ES VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész övre
Félövre
Negyedövre
Egy óra

Egyes szám ára 4 kr.

10 lrt — kr.
5 " — "
2 " 50 "
1 " — "

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Ha többszörös petit sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzet
Hirdetéseket a kiadó szerinti jutányos áron vetetnek fel. Helyzet-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr

Márczius idusa.

(S.) Ötvenegy évvel ezelőtt Isten, ki nemzetünknek atyja volt egy fényes — gyászos ezredéven át, megadta kiválasztott népének a szabadságot. Az ország szívében, friss tavaszi szélről verve e napon esküdt meg a magyar, hogy a lerazott rabszolga jármót nem viseli tovább, hanem hazájának szabadságáért és függetlenségéért küzd, s ha kell meghal hősi halállal. Atél végével mint a természet — felébredt a régi hősi szellem is — s aczélezott karok emelkedtek esküre a szabadságért.

Nincs a magyar történelemnek nagyobb, ékeesebben szóló napja márczius idusánál, mely századokra kiható fontosságú mozzanatokkal dicsekszik. Ha nem is volnánk könnyen lobbanó faj, ha nem lelkesítene bennünket már csak a fogalma is a szabadságnak, akkor is rajongással, csudálattal emlékeznének meg e napról, s ünnepelnek minden alkalommal igaz örömmel.

Tudja ezt nagyon jól gyermek férfi és agg egyaránt. Hisz a nemzeti tradíció atmegy minden ember öntudatába,

amíg csak érez és gondolkodik, nem szabadul meg tőle soha.

A márcziusi vívmányok fél század óta kísérik a magyar nemzetet, minden egyes része átment öntudatába. Válságos időkben mindig jó tanácsadója volt nemzetünknek, s a nemzeti érzést félszázadon keresztül folyton erősítette.

Hogy Magyarország nemzeti állam, hogy minden magyar polgár lelkes védelmezője a nemzeti állam eszméjének — az is egyike márczius idusa vívmányainak. Hogy a demokrácia — a tiszta demokrácia — uralja ma Magyarországot — márczius idusának köszönhetjük. Haladásunk, kulturánk fejlődése, öntudatunk hatalmas arányokban való megnyitkozása mind ide vezethető vissza.

Ha valaki kérdezné, hogy ezelőtt ötven esztendővel miért hullott ki annyi honfi vér — a márcziusi eszmék iránti lelkesedés, mely egy fogalom a hazaszeretettel — megmagyarázza azt.

Mi, a késő kor szülőttei érezzük — tudjuk ezt legjobban. Legyen akár milyen nagy a létért való küzdelem, küzdünk, áradjunk bármennyit, a márcziusi szellő érintését folyton érezzük, hisz bármerre tekintünk, minden nemzeti, társadalmi, kulturális intézmény a márcziusi eszmék diadalának emlékoszlópa.

Az a tengernyi vér, mely ezer és ezer honfi szívéből folyt ki a nagy nap

után, az ismeretes mondás szerint megtermékenyítette a honi földet, az eszme védelmében elhullott, jeletlen sirokban nyugvó hősök boldogan aludhatják örök álmukat. Az eszme melyért hősi halált haltak eget kéri — s hatalmas lánggal világítja be nemzetünket.

Lerombol ez kasztot, pártot, elentétet egyaránt. Legyen a nemzet politikai élete sivár — sokáig nem tarthat, mert a hazaszeretet, mely ép e napon ülte legszebb diadalát — kiegyenlítő viszályt, békétlenséget egyaránt.

Buzdít a harczra, serkent a békés munkára — hatása itt is, ott is óriási.

A márcziusi eszmének egyik legfőbb diadalát példával igazoljuk be. — Hogy képes ez új világot, új légkört teremteni, fényes bizonyossága ennek Debreczen városa. Az elmúlt esztendőben hivatalos ünnepet ültek. Márczius 15-ikét, amolyan kényszerűségnek tekintették s az április 11-et, ezt a mondva csinált ünnepnapot tisztelték meg diszülésekkel.

És ma? A kormánypárt hivatalos lapja megleghangu cikkben emlékezik meg a nemzeti ünnepről, annak a pártnak emberei, kik egy év előtt megkövezték a hazafiakat, hatalmas nemzeti szín kokárdával tüntetnek s merjük mondani, szívvel lélekkel ünnepelnek. — Valljuk be nyiltan, — ez nekünk

Magyar ifjak szava

— Márczius 15-ikén. —

Lappaogva kél a vád — honnan jó, ki tudja?
Szelőből vihar lesz, csavargós az útja,
Lehet a kis hazig;
De lenn a kis házban zajától nem félnek,
Magasban hidegebb lehe van a szélnek,
Fent a nagyur fazik.

Tán hogy itt maraszsa a dermesztő telet?
Talán, hogy ne legyen soha már kikelet,
Ezert bűg haragja?
Talán hogy, mint a vén, tanuljunk feledni,
A lassu bágyadt szív ne tudjon szeretni,
Talán azt akarja? . . .

De újhatsz hideg szél! a mi egünk tiszta,
A minek jönni kell, nem tartja azt vissza
A világon semmi.
Mikor a föld méhe melegt árasztja,
Mikor a nap csókja a bimbót fakasztja,
Tavasznak kell lenni!

Hat a te szivedben, hazám ifjusága,
Ne hajson — e lombot a remény zöld ága
Kikelet nyiltával?
Ki mert itt inteni gyáva tespedésre,
Mikor egy szent emlék öröm-ünneplese
Zeng a hazán által!

Mienk ez a haza! és ha mi szeretjük,
Nagyjaink példáját ha bátran követjük,
Ki kárhoztat minket?

Nem magyar az, aki szent hevünkért gáncsol,
Aki az ifjaknak feledést tanácsol
S hü szívénekert int meg.

Vesd el a hamis tant, azt a megalázót,
Föl, magasra azt a három színű zászlót,
Jertek szövethozni,
Jertek e nagy napon tavasz reményével,
Márczius Idusán szebb jövő hitével
Jertek emlékezni!

Márczius idusa: tavasz fakadása,
A magyar szabadság hajnal hasadása,
Ujjászületésünk.
Nemzetté a magyart e nap keresztelte,
Nagy harcza fiait nemzetté nevelte,
Ez leit örökségünk.

Szabadságért e föld magyar vértől ázott,
Levert az óriás, de meg nem alázott,
Minek a dicsőség.
Az eszmét hőseink sirja el nem zárta,
Az a mi lelkünknek fényes ideálja,
Vertanu-örökség.

Branyiszko, Isaszegh, Nagysarló vitézi!
A ti szellemetek az egekből nezi
A fiak küzdelmét.
Nem bug az ágyu már, nem peng, suhog a kard,
De még a régi tűz heviti a magyart,
Feszíti az elmét.

Hisz ma is e hősök szent jogáért égünk . . .
Ragyogj fel a multból régi dicsőségünk

Vérbeborult napja! . . .
Fényedet lehet-e nekünk megtagadni?
Ki tudna becsülni azt a fiut, aki
Anyját megtagadja?

Nép, melynek multja nincs, jövőt se remélhet,
Utatlan vadonban, hogy ha nincs vezered,
Eltévedsz az éjben.
S az a nép, a melynek nincsen ideálja,
A ki Messiasát hő vágygyal nem várja,
Nem méltó, hogy éjjen.

Oh neked, hazám, volt — volt egy messiásod
Sorsa Golgotáján siratta bukásod?
A dicső harcz után.
Itt piben immar a haza szent földjében . . .
Odanézz sirjára, édes magyar népem,
Márczius idusán! . . .

És te, ki megáldod a nyugvó hamvakat,
Hallj meg óh nagy isten a dalt, mely most fakad
S imádsággá válik! . . .
Nem mondom én azt ki . . . Milliók sejtelmivel
Egy kimondhatatlan sóhajtás viszi fel
Trónod zsamolyáig,

Oh csak te fogadd el a sóhajtó vágyat! . . .
Fakaszsa lombossa a bimbózó ágat
Kikelet sugara . . .
Mi egykor föllangolt a dicsők álmban,
Egy szebb kor hajnalán érd meg valóságban,
Magyarok hazája!

Csengey Gusztáv,

fényes elégtétel. Diadala ez annak a mártiusi eszmének, mely fél század óta kísért bennünket, mely ezer és ezer honfi szívet dobogtatott meg. Fényes bizonyossága annak, hogy a nemzeti érzés emelkedik s igazán magyar lesz a magyar.

Elcsendesültek a pártusák, békében üljük meg a nemzeti ünnep ötvenedik évfordulóját. Fehér galamb a békegalambja csitította el a vihart. — Büszkén, emelt fővel nézünk a jövő elébe, mert nemzet, mely örömmel néz ily impozánsul tudja megünnepelni, van abban élti hit, jog és erő.

Kárpátoktól az Adriáig visszhangoztak a szó: „Ünnepeljünk. — Ünnepeljétek!”

A képviselőház ülése.

Az ülések kezdenek magasb színvonalon tartott beszédek által érdekesebbé lenni.

A tegnapi — Márc. 14-iki — ülésen Perczel D. elnökölt. A hétfői ülés jkvének felolvasása és hitelesítése után Enyedi Lukácsnak adtak egészségi szempontból kért 4 heti szabadságot.

A múlt — 1898. — második félévről bemutatott házzámadást a számvizsgáló bizottsághoz tették.

Megnyitáztán a napirend tárgya, a költségvetés feletti általános tárgyalás.

Pader Rezső — néppárti — gazdasági mulasztásokat és javításokat hangoztat, — a költségvetésben nem lát takarékoságot, nem is fogadja el. (Pártja helyeselt.)

Kossuth F. biralatra vette az 1867. kiegyezést; benne csak annyi életrevalót talál, a mennyi átmenetet kepez a függetlenségi program megvalósítására, amely szerint lehet csak Magyarország önálló állam.

Kárhóztatta, hogy a költségvetési irány-

zatot sohasem tartják be. — Állást foglalt az adózók tulterhelése ellen.

Nemcsak pártjainak, hanem a többség komolyabb részének is a figyelmét lekötötte. Azonban némely könnyűvérű szabadelvűek hangos fecsegéssel akarták zavarni, amire az elnök figyelmét fel is hívta, de akik ellen az elnök megrovást nem tesz, csak rájuk csengett, bárha Széll K. is igazolta Kossuth kárhóztatásának jogosultságát, (Elnök helyeslés — éljenzés a függetl. párt.)

Utána Apponyi Albert szólott, — először a fuzió óta. Feltehető, hogy általános érdeklődéssel várták a beszédet, . . . Hálas volt ebben először is Kossuth F., zímént még elenzeki bajtárs iránt. Fő célja azonban annak a megmagyarázása volt, hogy miért léptek ők be a kormánypartba. Tudjuk külön partallási jogosultságuk megszűnt. Széll megígérte az ő programjuk valósítását, a 67-es alkotás hamisítatlan és változatlan fenntartását.

Elvet tehát nem adnak fel. Üdvözöltek a pártbeliek, Széll Kálmán maga közfogsággal is.

Beszéde végével az elnök szünetet adott.

Ezután Lukács L. p. ü. miniszter szólt váratlanul meg a vita folyamán. Elismerete, hogy az eddigi biralat jogosult és tapintatos volt. Ramutatott magára, hogy amióta vezeti a pénzügyet, sohasem tévesztette szem elől a szükséges óvatosságot és takarékoságot.

Kijelentette, hogy a szükségletek rendkívüli intézkedések nélkül is fedezhetők. Vedekezett az ischli klauzula neki tulajdonított részessége ellen s megtagadta ilyennek létezését s azt mondta, hogy Bécsben jött létre a stipuláció, amely az osztrák állapotok tetek szükségessé, de mely Magyarország érdekeit éppen nem érinti. . . 30 év óta ez az első kiegyezés, a melyben az ország érdekei

kellőképpen megvédelmeket ez pedig ő készítette elő és terjesztette a Ház elé. Ez az önerzetes kijelentés aztán bevültre ragadta a jobb oldalt.

Mézóssy Béla volt az utolsó szónok. Úgyesen vitázott a p. ü. miniszterrel; szétbonczolta a miniszterrelők programját; megakasztja ennek valósítását az osztrák állapotok, amelyek Deák alkotásának nem felelnek meg s nem is lehet Ausztriát parlamentáris allamnak tekinteni, a hol a parlament már évek óta nem funkcionál. Bánffy bárót sem — ezt a nemesítő automatát — hagyhatta érintetlenül. Beszédét az egész Háznak is, de különösen a függetlenségi pártok nagy tetszése kísérte.

Kossuth indítványára a Ház egyhangúlag elhatározta, hogy ma, Márc. 15-én nem tart ülést. (Mégis hát nemzeti ünnep a mai nap!)

Még a következő napirendet állapították meg s aztán az elnök az ülést háromnegyed 2 órakor elosziatta.

KÜLFÖLD.

Thun-kormány bukása. A Nar. Listy szerint Thun prágai utja canossai ut volt. A lap kifejti, hogy Bánffy bukása és Széllnek kormányra jutása óta a Thun-kormány egészsége megredült. A lap különösen Nevezetesnek tartja azt a körülményt, hogy Széll Bánffy bukása után a Burgból egyenesen Ohtumcczky lakására hajtott és vele hosszasan konferelt.

N. W. Abendbiott ehhez megjegyzi, hogy Széll csak mint régi jó ismerősét látogatta meg Chlumeczkyt ez így ez a látogatás korántsem oly nagyjelentőségű, mint a hogy azt a Narodni Listy gondolja.

Ez a magyar vérbe oltott igazságszeretet volt annak a dicső fenséges ténynek is az alapja, hogy az Árpádok között 800 év alatt egyetlen gonosz, becstelen ember sem talált; ellenben mily sokan voltak közöttük, a dicsők között is legdicőbbek!

Ott van mindjárt Árpád, ki ep ugy kardjával, mint jószágával országot alapít, István, ki a szeretet vallására vezarli népé, Géza, ki legnagyobb és leghatalmasabb ellenségétől koronát kap, mert diadalát jöttével tette ragyogóvá, László, a szent, Kálmán, a tudós, Imre, ki fegyvertelenül, bátran, fenséges szellemi erejével, a magyar jellemet magáról ítélve meg, átmege az ellene fellázadt testvér-öcsöce győzelemhez szokott taborába és a hatalmas sereg személtára kivezetésével, elzárhatja és elejét veszi a szörnű testvér harcnak. »Nem tudom én melyik (tettők) volt szebb, melyik dicsőbb, melyik nagyobb.«

És időhaladtával a vegyes házból származott királyok közül is csak az lett hatalmas és nagy király vagy kormányzó, ki a nemzet jellemét felismerve, magát azzal azonosította.

Ezek között természetesen Mátyás volt az, ki legjobban egygyé olvadt nemzetével és a nemzet? azzal övezte Mátyás emlékét körül mintegy gloriával, mit ugy a népek, mint a királyoknál legfenségebb erényének tartott és elnevezte; Mátyás, az igazságos!

És nemzetünknek ez a jellege meg van ma is, sértetlenül, épen.

Az a magyar nemzeti genius, mely Árpádok és vezéreinek diktálta törvényül azt az öt pontot . . . ott volt az 1847 és 48 po-

A magyar nemzeti szellem.

— „A Debreczen” tárczája. —
Irta: KALOCSA RÓZA.

Ha tanulmányozzuk a világtörténelmet, és egyuttal végig tekintünk a magyarok történetén, a honfoglalástól kezdve a mai napig, nagy és magasztos öröm emeli keblünket. Nem mintha nemzetünk elete ezer év óta csupa öröm és boldogságban telt volna el, sőt ellenkezőleg: óriási küzdelem, veszedelmek sokasága, igen gyakran sokszorosan nagyobb számú gonosz elenség, majd belviharok dúltak hazánkat, gyilkolták, pusztították nemzetünket; mi volt hát az az erő, mely annyi balszerencse közt, oly sok vizsály után fenn birta tartani ezt a kis nemzetet az ellenséges indulatu és nagy erejű szomszédok között?

A magyar nemzeti jelleg, a magyar nemzeti genius, melyet még Árpádok hoztak ki magukkal az ős hazából.

Ezt a magyar jelleget pedig a léleknek legfenségebb tulajdonságai alkotják: valóságosság, becsületesség, hősi bátorság, vitézség, őszinteség, nagylelkűség, jószívűség és igazságérzet.

Ezek a tulajdonságok jellemzik a magyart úgy magán, mint közügyekben.

Mert már az ezer évvel ezelőtti korszakban, az ugynevezett barbar korszakkal megegyezőleg, a hatalomra vergődött nagy nemzeteknél napirenden volt a tróntól kezdve le az aprajáig az árulás, gyilkosság, népleigazítás.

A trónok lépcsőzetén minduntalan csorgott a meggyilkolt királyok vagy trónkövetelők

vére, míg ugyanakkor a magyarok, kikeresv maguk között a legdaiasabb férfit, de akiben feltalálták ama lelki tulajdonságokat is, melyeket magukban, mint magyar jelleget, mint vezérhez egyedül méltót éreztek és azt a férfit, aki testben, lélekben annyira kiváló, annyira felettük állónak tapasztalták, azt választották meg fejedelmükül, hogy aki fényben milliók felett van, legyen dicsőbb erényben s hatalomban; mert az önerzetes magyar csak egy ilyen férfit elött birta meghajtani büszke fejét, mondván: uram, vezérem!

Igy választották meg vezérökül Álmost, és majdan annak fiát: Árpádot.

Ezen az alapon alkották meg törvényeiket, azt az 5 pontot, mely legékesebb szóval hirdeti ezer év óta a magyar jellem becsületességét és igazságszeretetét.

A magyar nemzeti szellem, a magyar genius diktálta azt az 5 pontból álló törvényt:

»A nemzet nagyjai a fejedelem tanácsából soha ki ne zárassanak.«

Az az önkormányzat, a törvény előtt való egyenlőség, mely oly szoroson egygyé fűzi a nemzetet a fejedelmével.

»A mit közös erővel szereztek, abban mindnyájan egyenlően részesüljenek. Itt van a testvériség!

»Mig Árpád nemzetsége él, mindig abból választassanak fejedelmet.«

Tehát: Szabadság! Egy szabad nemzet önkényt hódol meg a saját maga által szabadon választott fejedelmének.

Mily fenséges kötelék, a legerősebb a nép és fejedelme közt.

tiszta hazafias szellemet visznek ki magukkal az életbe.

Tanintézetek különben vetekedve igyekeztek az ünneplésben.

Ünnepélyről ünnepelelyre vonultak megtépett harci lobogójuk alatt az 1848—49-es öreg honvédek. Az 50 év utáni nemzedék megilletődéssel köszönti a viharvert alakokat s dörgő eljenzés hangzott fel mindenütt, hol az egyenruhába öltözött hősök elvonultak.

Az ünnepi hangulat kiterjedt az egész városra. Nem csak a fő, de a mellék utcák házain is leng a háromszínű lobogó. Délelőtt folyamán ünnepelelt a kollegiumi tanárkar, a ref. felsőbb leányiskola, a főreáliskola, a keresk. iskola, r. kath. algyrnasium.

Az oratóriumi ünnep.

A kollegiumi tanárkar a történelmi nevezetességű oratóriumban tartotta meg hazafias emlékünnepelelyét.

Az imaterem zsufolóság megtelt közönséggel. Ott láttuk Kiss Áron püspököt és főrendiházi tagot. Simonffy Imre k. r. tan. polgármestert, Kiss Albert orsz. képviselőt, Dicsoffy József lelkeszt, Márk Endre ügyészt, az akad. és gymnasiumi igazgatókat és a tanárkart teljes számban, Döczi Imre középiskolai felügyelőt. Az első padban foglaltak helyet az egyenruhás honvédek zászlójuk alatt. A többi padosorokat a nagy közönség és az ifjuság foglalta el.

Kilencz óraker a főisk. kántus Mácsai Sándor vezetése alatt rázendített a Hymnusra, miután Nagy Elek főgimn. tanár lép t a szószékre s tartotta meg ünnepi beszédét.

Költői szárnyalásu beszéd volt ez, melynek minden sora lelkesített. Zajos eljenzés szakította meg minden fordulatot s a beszéd végén óriási tetszészaj üdvözölte a szónokot.

Majd Szentiványi Sándor szavalta el Kun Béla alkalmi ódáját. Szentiványi Sándor a főiskola legjobb szavalója érzéssel nemes hévvel interpretálta a hangulatos ódat, melyet minden dicséret helyett itt közlünk:

1899. márczius 15-én.

— Irta: **Kun Béla**, az oratóriumban s a főiskola udvarán szavalta: **Szentiványi Sándor**.

Halljátok a jelszót? Talpra magyar, talpra! Szívvel, észszel, karral föl a diadalra.

önfelalldozó, legnemesebb eszmékért lelkesült teitekben nyilvánulni, oly roppant számban, mintha ezer év óta minden dicső, nemes, lovagias tett erre az alkalomra félre rakogattak volna, mintha ezer éves életünkben minden hős fölkelt volna sírjából és új alakot öltve harcolt volna szóval, tettel országunk megmeletesén, nemzetünk diadalán,

Volt már fegyver, pénz es katonaság. És ez mind a magyar nemzettől telt ki, odaadta utolsó filleret a hazának, utolsó gyermekét katonának, kovácsolt fegyvert maga. Nem segített senki, a szomszédos nagy nemzetek télenül néztek, hogyan küzd egyedül ez a maroknyi nép s bámulva látták: hogyan győzött mindenütt!

Ez alatt azonban Bécsben is kiütött a forradalom, de ők már nem bekesen, hódolat-tal kerelmeztek jogaikra és az igazságra hivatkozva, nem ajánlották fel «életüket es vérüket» császárjukért, hanem azt kényszerítették a birodalom fővárosából menekülni.

A magyar nemzet már megelőzőleg hódolat-taljesen hívta királyát, hogy jöjjön közénk. De gonosz tanácsadói lebeszéltek arról, pedig hiszen közel esett hozzájuk a magasztos példa, a Mária Teréziae... es mennyi nyomornak elejét vettek volna!

Igen, mert a dicső győzelmű nagy napoknak szörnyű vége lett. A bécsi gonosz fondorlatok következtében kétszáz ezer orosz katonarontott a folytonos harcban kimerült, megfogyatkozott magysrra.

A mit a magyar nem cselekedett meg, hogy vérrel, gyilkolásokkal követelje joga

Mi akarat, érzés szent cél: forrjon egybe, Mint esküvés szállion a megnyit egékbe. Szégyen pirba halljon a fekete vadszó, Hogy a magyar széthuz, s mégis fernhejazó, Korcsul a jelenben, élősi a multon, Gyáva, hogy meg tenni a jövőert tudjon.

Ez a nap bizonyás, hogy eszmékért égünk, Hazugságot szór rank tenger ellenségünk, Kiket megváltottunk, magunkhoz emeltünk, Pusztulásra vinnék eladnák a lelkünk Azt hiszik, a magyar oly együgyü, gyenge, Hogy belebolondul a nagy szeretetbe, S míg szívét bekülés, bocsánat megszállja, Kaján Judácsókkal hurczolnak halálra.

Oh ti ördög-álmok, vérmes, vak remények, A tisztító tuzben ma mind porráégték. Bukásunk hirdették, halálbirünk volt már, De ime e szent nap, ma is tiszta oltár, Ha bálványimádó ledöntni akarja, Karhozik a szive, megbenul a karja, A magyar fölebred, hogy védfalat álljon, S hallhatatlanságot vivjon e halálon.

Ez a nap a béke, a szeretet napja, Jaj annak, ki megis, — mégis megtagadja. Nem az ősi néppel, Istennel száll perbe, Ki hűtlen tamadót mennydörögve ver le, Mert e nap az övé, — egy földi mennyország, De pokol azoknak, a kik megátkoztak, Erenynek jutalma, bűnnek büntetése, Az ígért földje s az Ist. n verése.

Hol hát a bűnbánó? Békülünk örökre, — Csak velünk e-küdjek a zai rögre, Vérázott multunkra, jövőnk derüjere, A magyarok erős, örök Istenére, — Így legyünk egyenlő, szabad, testvérnép-ek, Szolgánk lesz a sors, ha egyetértés ved meg, A dicsős g napja nem jöhet fel máshol, Csak itt, mint az első hajnalhasadaskor.

E nap jelége mindig egy: előre! Ha kell, hat a szellem szálljon harcmezőre. Egész nagy világgal közös már a palya, Csak versenyző legyen a ki győzve alja. Levegőjét szívjuk más-más eszmekornak, De a zajló idők bárhová sodornak, A k rdnak s a tolnak egy a babér ága, Csak a csel legyen egy: a hon boldogsága.

Mindent a hazáért! Mindent a jövőnek! Idők megvénhednek es új idők jönnek,

szabadságát... megtették azt most mások ő vele. Leigáztak, el nem menekülhető jelesit fogságba, vérpadra hurczoltak. Iszonyu évek következtek most, a nemzet vaójában tetszalott volt, a becsi klikk most már szabadon gazolhatott a magyarság jog es igazságerzületen. Erről az időről mondja a költő:

«Hala Isten! este van megint! Mával is fogyott a földi kin.»

Az egyenlőség, testvériség, szabadság dicső eszmének elhíntett magvaiból «tövisék es bogácskórók» termettek. Ezek a tövisék napról-napra, évről-évre nevedtek es a nemzet es fejedelme között minden közeledést lehetetlenne tettek; mert a ki hozzanult e töviskekhez es azokat irtani próbálta azon ugyan fajó sebet ejtett es a mi csodala os volt, ez a fájdalom az egész nemzet testén érezhető volt.

De jó az Isten! ki a legrosszabból is tud jót alkotni. Bécsben — éppen Bécsben, az irántunk való gyűlölet örökös fészében volt egy királyi nő, fiatal, szép, gyöngéd. — Ennek szerető szivébe hasztalan csepegtették az irántunk való gyűlölet mérgét, pedig akárhanszor még rá is parancsolták azt a gyűlöletet, ő meg a helyett eljött közénk, megtanulta nyelvünket, meghallgatta panaszainkat es gyöngéd kezekejével el kezdte tördelni annak az óriásá nőt tövisbokornak hegyes töviset, melyek annyiszor okoztak nemzetünknek kínzó gyötrelmeket. Es csodák csodája abban a gyöngéd kézben volt annyi erő es

Talpra hát halálíg! Győzelmünket írja... A haldokló század márcziusi pirja, Ettől hajnalodjék a jövőnd század Ne légyen irigyünk, ki ellenünk lázad, Mert e nép dolgozik, szittya még a vér, Méltó apáiboz, méltó örökére!

Az eljenzés es tetszészaj után a főisk. kántus énekelte a Szó. tot. Erre a közönség oszladozni kezdett abban a lelkes hangulatban, melyet egy ily impozáns hazafias ünnepelely szokott előidézni.

Az utcában hatalmas néptömeg hóm-pölygött. Tíz óra fele járt az idő. A néparadat főleg a Kereskedelmi Akadémia felé vonult, hol 10 óraker vette kezdetét az ünnepelely.

A kereskedelmi akadémiában

Az intézet nagytermét zsufolóság megtöltötte az érdeklődő közönség. Az első sorokat a hölgyek foglalták el. Városunk előkelőségei szép számmal jelenek meg az ünnepelelyen, melynek első pontja volt a Hunyadi induló, mit az ifjusági zenekar adott elő nagy precizitással. Majd Gerber Jenő III-ik ev. növendék lépett az emelvényre s tartalmas beszédben nyitotta meg az ünnepelelyt. A férfiak éneke után Csapó László I. ev. növendék szavalta el Petőfi Talpra magyarját nagyhatás mellett. Zajos tetszést arított szavallatával Szeremle Zsigmond III. ev. növ. ki Petőfi vizióit adta elő.

Kiemelkedő pontja volt az ünnepelelynek a vegyes kar szereplése. 15 női kereskedelmi iskolai növendék es a férfiak énekelte el a Nemzeti dalt szünni nem akaró tetszés mellett. Popp Miksa sikerült szavallata után egy melódráma Petőfi a Hortobágyon-előadása következett. Gerber Jenő szavalta, zongoran kísérte Térey Emma, cimbalmon Bernáth Gizella, s hegedűvel Sill Henrik. Szántó Sámuel dr. ak. tanár gondot ezután tartalmas gondolatgazdag emlékbeszédet mely után a kar rendezett a Rakóczy indulóra, ezzel a sikerül ünnepelely véget ért. A közönség egyrésze innen a főreáliskola ünnepelelyre vonult: nagyrészt azonban a ref. felsőbb leányiskolába mentek, hol 11 óraker vette kezdetét az ünnepelely.

Az ev. ref. felsőbb leányiskolában

A Kossuth utcai felsőbb leányiskola is lobo ódiszt öltött a nagy nemzeti ünnepelelyre, melyet ez évben is lélekemelő módon ült meg az intézet hazafias érzesű tanárkara es a 300-on felüli bajos leányereg: a jövő re-

hatalom, hogy egyet le birt törni a szuró tövisék közül, a melynek helyén rögtön rózsabimbó feselt; ekkor nagy örömmel s kettőzött erővel tördelte a töviseket tovább, úgy, hogy a nemzet fejedelme között lassankint a tisztelet, szeretet es a köcsönös becsüles virágai fejlődtek ki es a nemzet ujjulva ismét küzdhetett jogáért, szabadságáért, a nélkül, hogy ez a nemes harcz, e nemes küzdelem akár a nemzetet, akár koronás fejedelmét sertette volna. Sőt ellenkezőleg, az 1848. márcz. 15. megalkotott tizenkét pont, mint a magyar nemzet kivansága nagy részben teljesült es minden egyes pontnak teljesülése hazánk felvirágozásának egy-egy hatalmas lendületet jelentette. Népevelésünk nemzeti alapoa, a magyar nemzeti szellemnek megfelelőleg rendkívüli előhaladást tanusit, nőnevelésük fejlődése utol érte az előhaladott nagy nemzeteket, az irodalom, tudomány, iparunk, kereskedelmünk, művészetünk kiállja a versenyt a külfölddel Örvendetes haladást es zielheünk minden téren.

De egyszerre csak lehanyatlott az a drága, békessegszerző kéz! Es most... most ismét megnyilatkozott Árpád nemzetének igaz jellege. Soha a világon semmiféle nép, semmiféle nemzetnek nagyja, kicsinye — egyetlen fejedelmi személy halála felett sem érzett oly igaz, lelekből fakadó, minden szivbe oly egyformán belenyilalló fájdalmat, mint ez a lovagias, hálás, igazságszerető magyar nemzet az ő jöltevéje, az ő szeretett Erzébet királyasszonyának halála felett.

ménye, a jövő magyar hölgyei kiknek lelkes arcán már most is meglátszik, hogy érzik, miszerint magyar hölgynek születni, nagy és szép gondolat.

Bi ony az iskola ugynevezet »nagyterem« most is szünek bizonyít az előkelő és nagyszámú közönség befogadására, kiknek soraiban jelen voltak: Kiss Áron püspök, Wolafka jelen voltak: Kiss Albert, Dóczi Imre középisk. felügyelő, Lengyel Imre, Márk Endre, Nagy Zsigmond, Nagy Elek tanár, Szikszay Szabó József, Békely. Materny, Simonffy polgármester, stb. stb. ezenkívül az érdeklődő szülők és az intézet barátainak nagy száma.

Az ünnepély két részből áll, az egyházi részt a növendékek által énekelt XC. zsoltár verse, Nagy Gyula vallástanárral emelkedett szellemű hazafias imája és a 220 dics. 7-ik verse képezte, az ezt követő szünet után a hazafias ünnepet a »Hymnus éneklésével kezdte meg az intézet enekkara, ezt követte Kallós a Róza igazgatónő előváltása, melyet tárczarovatunkban egész terjedelmében közlünk, hogy mélyen tisztelt olvasóink közel és távol élvezhesék. A nagyérdékű felolvasást a közönség nagy figyelemmel hallgatta és az igazgatónő tisztelői melegen gratuláltak az elért sikerhez. A »Lengyel Hymnus« Lévay Hook IV. oszt. növendék czimbalmon adta elő, melyert a valóban tehetséges kis művész néi zajosan megtapsolták. Ezután Bajza »Apostol heizisat, mely szintén a sz. rencesiten lengyel nemzet sorsával foglalkozik, Mikola y Erzsébet VI. oszt. növ. szavallta el dicséretes kuzgalommal. A »magyar menekültek dala« (1849) az enekkar előadásában mélyen meghatotta a közönséget, ugyszintén B. N. a gy Erzsébet IV. o. növ. szavallata is, ki Jakab Ödön »1848« című költeményét szép és szabatos hang-utyozással adta elő, legnagyobb lelkesülést azonban a »Rákóczy induló énekek lezevel keltett az enekkar, mely könnyeket csalt a hazafias közönség szemébe, mely emelkedett hangulatban álló ünnepélyről s negy elimeréssel nyilatkozott a tanak kuzgalmaról, mely minden alkalommal ilyen szép eredményeket tud fel.

A főreáliskolai ünnepély.

A főreáliskola gyönyörű ünnepélyt rendezett, ame y a diszteremben folyt le. Az ünnepély 11 órakor vette kezdetét nagy közönség jelenlétében. Különösen sok hölgy volt jelen. Kardos Albert dr. beszélt a márczius 15-iki ünnepély fontosságáról, jelentőségéről s annak kihatásáról. A közönség feszült figyelemmel hallgatta a fele t e érdekes és tanuságos beszédet. Utána Wess Jenő VIII. oszt. tanu ó az ifjusági önképzőkör elnöke lépett a pódiumra s lendületes, költői kepletekben gazdag beszédben méltatta a márczius napok eseményeit. Beszédében az ifjúág tüze s a hazazeretet fellángoló érzése nyilatkozott m g. A közönség perczeleg tapsolta a fiatal szónokot, aki szerényen köszönte meg az igaz elmerést nyilváníto tapsokat. Még az enekkar adott elő hazafias dalokat, melynek végeztevel a közönség emelkedett hangulatban távozott a szép ünnepélyről.

Az ág. ev. iskolában.

Az ág. ev. iskolában is tartottak hazafias ünnepélyt; a gyermek lelkesítő dalokat énekeltek s alkalmi költeményeket szavalltak. A tanítók beszédekben igyekeztek megismertetni a nap jelentőségét a gyermekekkel.

A Svetits-intézetben.

A Svetits-intézetben tartott hazafias ünnepély a következő műsor mellett folyt le:

1. Szózat.
2. Hazánk. — Mennyei G.
3. A kis honfi dala.
4. Élő őseink hazája... ének.
5. Szeresd magy hazádat. — Macskassi.
6. Királyunkert — Topenczer.
7. Bérczről visszanez... ének.
8. Márczius 15. — Lukács E.
9. Talpra magyar. — Hirschfeld E.
10. Adjon Isten... ének.
11. Szabadság napja. — Görögh A.
12. A magyarok Istene. — Miksa Ilma.
13. Hymnus... ének.

A szereplők mindannyian nemes megbízatásukat fényes sikerrel teljesítették s méltán megérdemelték a jelentékeny számmal jelenvoltak ószinte elismerését.

Az izr. elemi iskolában.

Az izr. elemi iskola tanítótestülete is lélekemelően ünnepelte meg az iskolaszék tagjai és szép számú közönség jelenlétében, a szabadság ünnepét. Az ünnepély a tanuló ifj. énekkarának, melyet Kolot Mór és Lippe József tanítók vezettek, a Hymnus éneklésével vette kezdetét. Ezután Simonovits Dezső ig. tanító fejtegette a nagy nap jelentőségét, — mire a következő növendékek szavalltak: Talpra magyar; szavallta Gúck S. IV. o. n. Magyar vagyok! szavallta Kardos Gizella IV. o. n. Márczius 15. 1898 szavallta Aiber Margit IV. o. t. Előre! szavallta Simonovits Andor IV. o. t. Márczius ifjak szavallta Hoffman Lajos IV. o. t. »A piski hidna« szavallta Klein József III. o. t. Márczius 15. szavallta Blumm E. II. o. t. »Hymnus« szavallta Berger Etelka VI. o. t. tanuló. Magyarország 1948-ban, szavallta Szánhó Lajos III. o. t. A szép ünnepély a Szózat előneklésével ért véget.

H I R E K.

* **Személyi hírek.** Kossuth Ferencz tegnap Czekedre utazott választói közé, hogy részt vegyen az ott lefolyó márczius 15-iki ünnepségekben. Holló Lajos, szintén e célból Kun-Félegyházara utazott.

* **A debreczeni kereskedelmi csarnok** berendezési munkálatai most vannak folyamatban. A Hungaria palota első emeletén több helyiséget rendez be Weichinger Károly erre a célra. Lesz olvasó, társalgó, biliárd, jatekterem, lesz üzleti és iktári szoba, közgyűlési terem, ruhatar s még fürdő helyiség is. Az ablakokra nehéz atlasz függönyök, a teremben piros barsony székek, és összes helyiségekbe modern burok jönnek. kereskedelmi csarnok, biliárd terem egyuttal este lyek, tánczvigalmak rendezésére is alkalmas hely lesz. A csarnokot eddigi tervre, szerfnt május elsején átadják rendeltetésének.

* **Ünnepély a csapó kertben.** A csapó-kerti iskolában szerdan este a márczius 15-ikére való tekintettel az 1848-iki szabadságharcz előzményei lefolysa és következményei fogják a telolvasás tárgyait képezni. Mint vendégszereplő: Vancsa György ipriskolai tanár a szabadságharcz csatáképéről tart előadást. Megjelenését előre jelezte Roncsik Lajos városi tanácsnok. Dicsért illeti a derék tanítót, Szentjóni Kálmant fáradhatatlan munkásságáért.

* **Mikor harangoznak.** Ma márczius 15-dikétől fogva az ev. ref. egyházaknál a hetköznap i-tentiszteletet reggel 7, délután 3 órakor tartatnak meg s ugyanekkor fogják a harangokat is meghuzni egész október elsejéig.

* **A sárbogárdi viczinális.** Az első viczinális, mely nem előre, hanem hátrafele megy, mint a rak. A különös dolog, mint székesfehérvári tudósírók írja így történt:

Nagy dobogással indult el Székesfejervárról a sárbogárdi viczinális; még fele útjára sem ért, mikor a kisvonat hirtelen megállt a nyílt pályán.

— Mi történt? kérdeztetik az utasok.
— Nagy a baj, feleite a gepész.
— Eltörtött a tengely?
— Nagyobb. Elveszett a fűtő uj telikabátja, lefujta a szél a vonatról.

Nosza, megindult a keresés. A fűtő visz. szafelé szaladt vagy egy kilométerrel és az utasok is kuttattak mindenfelé. — Jó negyedóra múlva észrevettek, hogy messze a labhatár perenén fűtő győzedelmesen lobogtatja a megtalált kabátot.

— Felülni! — kiáltotta a gepész.
A mikor az megtörtént, visszafelé indította a vonatot, a mely csak akkor állt meg hátrálásban, a mikor a boldog fűtőhöz ért.

* **Agyon szurta a feleségét.** Nagyváradról írjak, hogy Kotics Menyhért jómódu szalárdi paraszt gazda e hó 13-án meggyilkolta a feleségét. Már rég idő óta feszült viszonyban élt az asszonnyal s többször heves veszekedés volt köztük. Az asszony valamiért szemrehányásokat tett az urának, mire az berohant a konyhába; elővette a polczról a hosszú pengejű kést és e szavkkal rontott a feleségére:

— Umrityes kér. (Meghalsz kutya.)

Az asszony futásnak eredt és a szomszédháza menekült. A férj utána rohant és a feleségét az ajtóban leszurta. Az asszony azonnal szörnyet halt. Kotics pedig, mint a ki lejjobban végezte dolgát, visszament lakására és ledőlt az ágyra. Mikor a rendőrök a szobába léptek, felemelte a nagy kést és mellette döfte. Állapota életveszélyes.

* **Halottas ének a Traviatából.** Hirdünk a miap Zajonghy Elemér tenoristának haláláról, a ki mozgalmas pályá után nemreg Nagyikindán zárta le faradt szemét. Nagyikindai levelezőnk most érdekes epizód-ról értesít, mely a tenorista temetésén történt. Zajonghy írásai közt ugyanis raskadtak, egy végrendeletre, melyet ceruzával írt egy nevjegy határa. Végrendekezése kérélmé volt.

— Szeretném — ugymond — ha valaki énekelné nyitott sírom előtt Alfred nagy áriáját a Tevedtől. Ez volt kedves énekszámom.

A Halmay-féle szintársulat tenoristája, Torday Béla vállalkozott, hogy teljesíti elhunytt pályatársa utolsó kívánságát s így a megjelent nagyszámú gyászközönség tanuja lehetett annak a szokatlan jelenetnek, hogy a gyászdal helyett Germont Alfred szerelmi epedését hallhatta a tevedtől — a nyitott sírnál...

* **Öncsonkító katonák.** Szomoru divat a katonáknál, hogy ha a regru á elviselhetetlennek találja a kaszárnya-életet inkább nyomorékka teszi magát csakugy megszabaduljon tőle. Ezek a rekrutak megönkítják magukat, levágják az ujjaikat vagy megövik magukat s azt mondják: véletlen szerencsétlenség történt velük. Ha aztán a vizsgálat kideríti, hogy nyomorúságuk után nem a véletlen műve — hanem az öncsonkítással — csak a szolgálatól akartak menekülni, rendkívül szigorú büntetés vár rájuk. — A katonai törvények szerit az illető először egy két évi súlyos fogházbüntetés; kap; kiszabadulás után e kell szolgálnia a egész idejét s ha olyan öncsonkítást visz veguez magán, mely a fegyver fogásra alkalmatlana teszi kes rves szolgálatát alatt a kaszárnya szenny-s munkáját kell végeznie.

Ez a sors vár most arra a két legényre is, a kiket a n. váradai katonai kórházban apoloak.

Mind a kető oláh fiu, mert az oláhok felnek legjobban a katonaságotól, ók borzadnak leginkább a kaszárnya rendtől. Az egyik Galuc Ipar, Borszékre való fiu, a ki megtette azt, hogy favágás közben a hüvelyk ujját tette a tőkere és baltával lecsapta. — A vizsgálat alkalmával aztan bevalloita, hogy nem véletlenül vágta le az ujját. A másik legény is oláh fiu, a ki már az első kirukkolaskor ugy elkekeredett, hogy egy felre eső helyen fegyverrel a kezére lőtt. — A lövés szétrocsolta az ujját s a fiu nevetve mutatta sebet társainak:

— Nem leszek tovább katoná; hazamegyek a falumba.

Bezz g e tervéből semmi se lett, mert az ő büne is kiderült. Ujját le kellett vagni és ha sebe begyógyul, megkezdí büntetését.

* **Egy millió korona jótékony célra.** Wahrmann Sandor, Wahrmann Mórnak tegnap eltámetett testvéröccse, es egykori üzlettársa egy millió koronát hagyott jótékony célra. Végrendeletében a fenti összeget következőkép osztja fel:

1. 300,000 forint jut egy zsidó középiskolának, melybe valláskülönbég nélkül vegyék fel a tanulókat.

2. 20,000 forint egy ösztöndíj-alap letesítésére, melyből szegény zsidó tanulókat fognak segélyezni.

3. 20,000 forint szegény lányok kibazasítására.

4. Továbbá 150,000 forintot hagyott különböző fővárosi jótékony egyesületeknek, a melyről 10,000 frttól lefele meo összegekkel emlékezett meg. A végrendelet végrehajtóul az elhunyt emberbarát fivérét, Wahrmann Józsefet, Kohner Zsigmondot, az izraelita hitközség elnökét és dr. Neumann Armin udvari tanácsos, országgyűlési képviselőt kerte fel.

* **Bismarck örökj nyugalomra helyezése.** Bismarck kerczeget és nejét holnap 16-án helyezik a Bismarck-mauzeumban örök nyugalomra, a mely alkalomra a német császár is Friedrichsruhba varjak.

* **A gyilkos táncmester.** Fleischer Mózes vándorló táncmester legutóbb Tata-Szada községben tartott előadásokat. Tegnapelőtt egy Buri Andras nevű subancz, ki szintén tanítványa Fleischernek, minden szó nélkül otthagya visaviját. A táncmester figyelmeztette, hogy térjen vissza helyére, de a légeny rá se hederítve folytatta utját. A mi annyira dühbe honta Fleischert, hogy hatlövét forgópisztolyát Burira sütötte. A golyó Buri oldalába furodott. A legeny felgyógyulásához nincs remény. A tettes önként jelentkezett.

„Bika kávéház“.

Ma szerdán, márcz. 15-én, a szabadságharcz évfordulója alkalmával

Rácz Károly személyes közreműködése mellett *nagy hangverseny tartatik.*

Valódi Mocca. Szíves pártfogást kér:
Braziliai csája. **Bika szálloda bérlo-társaság**
Homoki rizling. üzletvezetője.

Márczius Idusa és azután.

Évről évre megünnepeljük márcz. 15-ét. Hévvél, lelkesecéssel tekintünk vissza azon korra, midőn Magyarország ifjusága kész volt életét és véréit feláldozni, az Egyenlőség, Szabadság és Testvériség neves eszményeiért. És hogy oly általános és osztatlan hatást tett az ifjuság küzdelme, annak okát abban kell keresnünk, hogy a mit az ifjuság zászlajára tűzött, az a kor óhajta és eszménye volt. Zászlajára tűzte a sajtó szabadság kivívását s Magyarország függetlenségét s hogy zászlóját diadalra is vihette, azt mutatja, hogy az ifjuság a nemzet tükre volt.

Sajtó szabadság, cenzúra eltörlése, ez volt a nagy szabadságlevelé alapja. Ki tudná ma már, mi volt a cenzúra, mily súlyos békó volt az a független Magyarország elő harcosain? Ki volna képes híven szem elé állítani, azt az ezer meg ezer fufangot, csürest csavarást, melylyel a rendőrállam a szabad szónak utját állotta, ki tudná leírni amaz akadályokat, melyekkel az elvek emberét s azok hasongondolkozású társait lépten-nyomon megállították.

„Felelős miniszterium Budapestens minden évben országgyűlés ugyanott.“ Ez volt a márcz. ifjuság következő óhajta, melyeknek megvalósulásában ma anyai év után semmi különöst sem találunk.

„Egyenlőségátörvényelőtt polgári és vallásit tekintetben.“ „Nemzeti őrsereg.“ „Közösterher viselés.“ „Urbéri viszonyok megszüntetése.“ „Esküdt-szek, képviselőlet egyenlőség alapján.“ „Nemzetibank.“ „A katonaság esküdjék meg az alkotmányra, a magyar katonákat ne vigyék külföldre, a külföldieket vigyék el tőlünk.“

„A politikai status foglyok szabadon bocsáttassanak.“ Unio Erdélylyel és végül „Egyenlőség, Szabadság és Testvériség.“

Ez volt a márcz. ifjuság programja, a mit ma bizonyára némely exconservatív nagyságok is aláírnának. Ily feltartóztatlan volt az elvek gyorsasága és diadala is, a melyben pedig alig mert bizni, néhány tulvérmes hírszékeny lelek. S ez a diadal, mint már fentebb említettem, a korszak ideájára vezethető vissza. Márcz. 15-ét is annak az emlékére ünnepezzük. Mily ifjusága volt akkor a magyar nemzetnek! A márcziusi ifjuság volt, hogy ugy mondjuk, — alapköve a mai modern Magyarország. Hévvél tűzt zászlajára egy modern álam ideáit szent tűzzel szállt harciba annak megvédésére, s ha az emberi erő bukott is, de győzelemre jutott az idea.

Márczius 15-ének történelmi jelentőségét Jókai a következőleg festi:

„Ettől a naptól számítja a magyar nemzet ujjászületését: zen a napon hullottak le a bilincsek a jobbágyok kezéről; ezen a napon lett szabaddá a föld és a szellem. Ezt a napot „Szent-Petőfi napjának“ nevezzé Magyarország, mert ezt a napot ő teremtette meg.“ Valóban e nap felszabadította a népet milliókat tetti szabaddá és a föld urává, melyet véres verejtekével áztatott és munkált. Kellett jönni e nagy napnak, mely évtizedekkel, mely évszázadokkal vigye odább egyszerre az időt. „Márcz 15-en — írja Petőfi — a pesti ifjuság többet alkotott, mint nagyapáink és apáink mig egy század elhaladt.“ E történelmi nevezetességű nap éjjelen jelent meg Petőfinek egy röpirata, mely mint a forradalom előhírnöke, az egész országot berepülte. — „Hadtudam, — írja röpiratban — hogy e hazának nem lesz rám szüksége, szivembe mártanám kardomat s ugy irnam le hadokolva piros véremmel e szavakat: Ma született a magyar szabadság, mert ma esett le a sajtóról a bilincs. Vagy van-e olyan ügyű, ki azt képzelje, hogy szabad sajtó nélkül lehet bármely nemzetnek szabadsága? Üdvöz legy születésed napján magyar szabadság! Először is én üdvözöllek, ki imádkoztam és küzdöttem érted, üdvözöllek, midőn nélkülötünk téged.“

Ezen a hangon örömmel és könnyek közt üdvözli az ifju szabadságot. A sajtószabadság kivívása után következtek a többi reformok is, melyek mindannyian alapkövet képezik a mai modern Magyarországnak.

De az osztrak reakció kancsal szemekkel kísérté a magyar mozgalmakat, s hogy megbénítsa az új kormány működését, a magyar ellen ingerelte a eredetiségeket. Eleinte csak titokban, később nyíltan partját fogta a becsi kamrilla a nemzetiségeknek, a minék az osztr. és magy. kormány közötti nézetkülömbőség később a magyar történelemben langbetükkel feljegyzett önvédelmi harc volt a következők.

Folyt. köv.

CSARNOK.

PETŐFI.

„Ott essem el én
A harc mezéjén.“

Feltámaszt a népek zajgó oceanja
S mint mikor a villám tükövei bányja,
Villámok fényénél mindig jobban, jobban...
Tomboltak hallami bősüit haragjában!
Verdesték, ostromlák a hatalmas eget
Szerteszörva, tépva a bus felegeket!
Meginogott a föld is! Verbe kelt a nap fel
Nem volt többé rabláncz! Volt csillogó fegyver

Itt e hazában is felébredt a nemzet,
A kit az Isten is szabadnak teremtett
S jót kérő hangja megráz az eget
Lábadobbanása zordon bérceket!
Felébredt a magyar! s bilincset szétörte
Sötét börtönéből kirohant a földre
S a mint a szabadság újra megcsókolta,
Rohant, merre hívta harczi lobogója!

S ki volt az?... A kinek langoló szavára,
Minden igaz magyar harcra, sikri szálla,
A ki tiprott zászlónk ujra felragadta
S maga is ott küzdött, ott harcolt alatta:
Ki volt az?... A ki a haldokló nemzetnek
Fülébe dörögte, hogy még nem halhat meg,
Hogy még nincs számára nyitva a sir szája!
Hogy még tette varja elnyomott hazája!

Ki volt az?... A kinek büvös erejére,
Szabadságnak napja hajnalott az ég
S tünd dicsőségünk ujra égett szépen,
Nagy Világcsodálta, rettegett fényében!
Ki volt az?... A kinek büszke homlokára
Először tűzött a dicsőség sugara;
Olyan dicsősége, a milyen több nincsen...
Melynél ragyogóbbat nem adhat az Isten...!

Ő volt az!... A költő... Harczok esalóánya
Szabadság dalnoka, dörgő eg villama
Ő volt az!... Petőfi!... Kit a rona tája,
Aranykalászfede délibab hazája,
Szabadságban nevelt, mint a siset a bércek,
A mely fel-fel szárnyal a végtelen egnek!...
Szabadság született, mint a messze pusztán,
Mint a sivatagon a büszke oroszlan.

Mint egy-egy Tyrtaeus zendita meg lantját,
Melynek büvös hangja viharkéai rohanat...
„Talpra magyar“ dörgé és felébredt a nemzet
S ébredésén ismét, mint volt, szabad nép lett,
Örömben uszott e róna s bércek hoca.
Örömkönnytől azott a tavasz bársonya,
Örömkönnynün vetit szivárványt az ég is!
S aztán... piros vérbe borult minden, megü.

Oh de nézzetek őt, mint rohan a harcra
Szilaj harczi kedvtől mint lángol az arcza.
Baljában a lantja, jobbában az aczél!
Harczi zászlót tenget arcza előtt a szél
És mig lantját veri, sujt villogó kardja
S mennydörgő szózatát a szél messze hordja
Csupa égő tűz az! Mintha egből jönne,
S hallatara rohan a honvéd „Előre.“

Nézzetek, mint küzdnek tiszter anyyi ellen
E hullt bajtársakon a patakzó vérben
„Után am magyarok“ Velünk van az Isten
Kint rohanva ő, s nincs ki visszánézzen!...
S mig dörög az agyu, csattognak a kardok
Mig rémitőn dübörg a föld is alattok
Megnyilik az égbolt... s nincs a dalnok!
Nincs már!

Hiaba keressük hálánk világánál!

Meddig sirattuk őt, a kit ugy szerettünk
Mikor fénybe borult a bus ég felettünk!
S a kit nem felejtünk, mikor letiporva
Lattuk zászlónkat a véraztatott porba!
Meddig vártuk vissza! mikor sebünk hegedt!
Hogy derülni kezdett drága hazánk felett
De ő... nem jött többé! örökre elveszett
S hiaba keresi a szép emlékezet!

Oh de neve él még s élni fog örökre
Mig szabadság napja deri fényt a rögre
Melynek minden porát magyar vér öntözte
A mig általzuggott ezerév fölötté!
Élni fog!... a mig csak egy magyar sziv dobog
Mig csak szabad szivben szent erzelem lobog!
Babérkoszoruja mindig zöld lesz fején
S hálánk könnye ragyog mindenik levelén.

S ha majd a világot bős vihar rázza meg
Ha majd a föld keble csaták alatt remeg
Ha majd vértől árad a világ ocean
S zugó szélvész tombol a népek zászlaján:
Ujra hurjába esap! Ujra hangzik lantja!
Vérben azott kardját ujra megvillantja:
S diadalra akkor győztesen ragadják
„Piros zászlódat.“ „Szent vilagsabadság“

Erdei Károly.

A rendőrkapitány ur párbaja.

— Humoros regény. —

Irta: **Mocsáry Miklós.**

Meg van írva, hogy mai nap még több
melepeés volt fenntartva számukra.
Ujra felnyilt az ajtó s Tóbiás, Naczi és

Köbi kíséretében bejött. Tóbiás nem halt meg csak a nagy félelemtől s azon ütestől, mit a rubáján áthatolt s jegyzőkönyvben megakadt golyó okozott, elájult. Köbi Náci segélyével felelesztette s kivánsága szerint elhozta a rendőrkapitányságra.

Az urak bámultak, de legjobban a rendőrkapitány. — A miniszter is izgatottan járkált.

A rendőrkapitány bevárta, míg Tóbiás elé lép s aztán kérde:

— Hát ön uram ki.

Tóbiás, minthogy tudta, hogy ez végre a valódi rendőrkapitány, — szilárd hangon felelt.

— En Papp Gyula vagyok!

A miniszter meglepett mozdulatot tett s a báróhoz fordult.

— Akkor ön kicsoda, hogy hozzá úgy hasonlít?

A báró látta, hogy milyen farsangi tréfát játszottak vele s jónak találta, hogy ebbe ő is belemenyjen.

— En is Papp Gyula vagyok!

Az elzörnyedés moraja zugott végig a termen. A kapitány közölte az egyes jelen voltakkal, hogy kicsoda is Papp Gyula. Mit követelt el s hozzátette, hogy az elfogatási rendeletet várja.

A miniszter hozzálépett a két Papp Gyulához, fejéhez nyult s leemelte szépen a: — szöke fürtű parokát, mi fekete haját rejtett maga alatt s az álszakált, álbajuszt és ezzel a jelenlevők még nagyobb bámulatára egy tökéletes — harmadik — Papp Gyula állott előttük.

A miniszter így szólt;

— Már pedig az urak tévednek, mert a valódi Papp Gyula én vagyok.

A rendőrkapitány csak dadogva tudott beszélni.

— Mivel tudja ezt igazolni.

— Itt vannak az irományaim s ezzel átnyújtotta.

— Hivatalnok.

— Igen, egy fővárosi banknál pénztáros.

— Így tehát Ön csakugyan Papp Gyula!

De kicsodák ezek az urak?

A báróhoz fordult:

— Hát Ön ki? Tegye le kérem az álhaját, ha kényelmellen.

— Pardon, ez az én sajátom. Én báró Laposy Benő vagyok.

Tóni bácsi közbeszólt:

— Hát mégse Lágýfuvalmu Lengeszél zefír?

Egy pár városi ur körül özönlötte a barát s vigasztalta a tévedésekért.

A r. kapitány Tóbiáshoz fordult:

— Hát Ön kicsoda a valódi nevén?

— En kis és navysári Sári Jambor Tóbiás fővárosi hivatalnok vagyok s ezzel leemelte álhaját.

Tökéletes miniszter állt a szemlélő előtt. Parancs felkiáltottak bámulatukban:

— És mit keresett itt, minek akarta a hatóságot félrevezetni?

— Fogadásból. Tóbiás részletesen elbeszélte az előttünk ismert tényállást. Több helyen szakították félbe az elismerő nyilatkozatok.

A Hírharosna szerkesztője felkerte, írja le számára élményeit, ő közre bocsátta.

— Azt nem teszem!

— Miért?

— Mert tudom, hogy az ilyen erkölcsi mesék közlésére te nem vállalkozol. — Ez is olyasmi.

— Ez egyszer tesztek kivétel.

— No majd meglátom.

A r. kapitány kijelentette a valódi Papp Gyulának, hogy letartóztatja.

— Ezt az élvezetet sem engedhetem kapitány urnak.

— Hogyan?

— Teszék elolvasni, itt van a Magyarország, ez dementálja a Budapesti Naplót és kijelenti, hogy ilyesmi történet csak az uborka szezonban existálhat. Ezen nyilatkozatokat az igazgatóság tette köze.

E nem várt kijelentésnek azon következménye lett, hogy két ember elájult.

Tóbiás, kinek a 100. s a kapitány, kinek az 1000 frtos jutalomra semmisült meg minden kilátása.

Vége köv.

KÖZGAZDÁSÁG.

Budapesti gabonatözsde.

ár. 14.

készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Bursa	kilos	Ar 100 klg.		kilos	100 kilogramm ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági ó	76	—	—	80	00.00	00.00
" " " "	77	—	—	81	00.00	00.00
" " " "	78	—	—	82	—	—
Tiszavidéki ó	79	9.00	10.00	—	10.40	10.45
" " " "	76	10.05	10.10	80	—	—
" " " "	77	10.15	10.20	81	00.00	—
Festvidéki ó	78	10.30	10.35	82	10.45	10.55
" " " "	79	10.10	10.20	—	—	—
" " " "	79	10.20	10.25	80	—	—
Fehérmegyeri ó	76	10.45	10.45	81	10.40	10.50
" " " "	78	10.35	10.35	82	—	—
" " " "	79	10.05	10.15	—	—	—
Bácskai ó	76	10.10	10.20	80	—	—
" " " "	77	10.20	10.30	81	00.00	—
" " " "	78	—	—	82	00.00	—
Észak ma	77	—	—	80	—	—
" " " "	78	—	—	81	—	—
" " " "	79	—	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógramm
Ész. elsőrendű uj	70-72	7.85 7.95
" " " " " "	—	7.75 7.85
" " " " " "	—	7.65 7.75
Árpa takarmánynak "	60-62	6.20 6.50
" " " " " "	—	6.60 7.40
" " " " " "	62-64	6.60 7.40
" " " " " "	64-66	7.60 8.40
Zab " " " " " "	39-41	5.80 6.15
Tengeri bánsági " "	—	4.65 4.70
" " " " " "	—	—
Repce bánsági "	—	4.15 4.30

Sertés vásár.

Köbányai sertéspiac. Márczius 14. Magyar elsőrendű: Öreg nehez (páronként 400 kgron felüli 47¹/₂—48 kr. Közép (páronként 300—400 klg. súlyban) 47¹/₂—48 kr. Fiata nehez (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 51—51¹/₂ krig. Fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 49—50 krig. Fiatal könnyű páronként 250 klgig terjedő súlyba. 48¹/₂—49 kr. Szerbiai: nehez (páronként 260 klg. felüli súlyban) 49—50 krajczárig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban) 49—49¹/₂ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47¹/₂—48 krajczárig.

Sertés létszám: 1899. évi márcz. 12-én — volt készlet 31.475 darab, 1899 márcz. hónap 13-án felhajtott 231 drb, 1899 márcz. hónap 12-ik napján elszállított 435 drb. 1899 márcz. hó 14-ik napjára maradt készletben 31.271 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **folyó 18-ikán, szombaton**

az új tanfolyamot megnyitom

a „**Korona**“ című tánczteremben.

Beiratásokat elfogadok a mai naptól ugyanott.

Teljes tisztelettel
Schaf János
táncztanító.

M. Kir. osztálysorsjegyek
huzás Márczius 15-től Április 12-ig kaphatók
a főelárusító
Debreczeni ipar és kereskedelmi Banknál.

Haldek

magnagykereskedése

József főherczeg ő cs. és kir. fensége udv. szállítója

BUDAPEST,

Károly-körut 9. szám.

Szállít 100 kilónként:

aranka mentes

államilag ólomzárolt

luczerna magot

60 frt-

tól kezdve;

aranka mentes

államilag ólomzárolt

l ó h e r e-
magot

50 frt-

tól kezdve;

takarmány-
r é p a - m a g o t

eredeti

O b e r n d o r f i,

eredeti

Mammuth,

eredeti

olajbogyó
alaku

40 forintjával;

hazai

Oberndorfi,

Gróf Károlyi Alajos termése

37 forintjával;

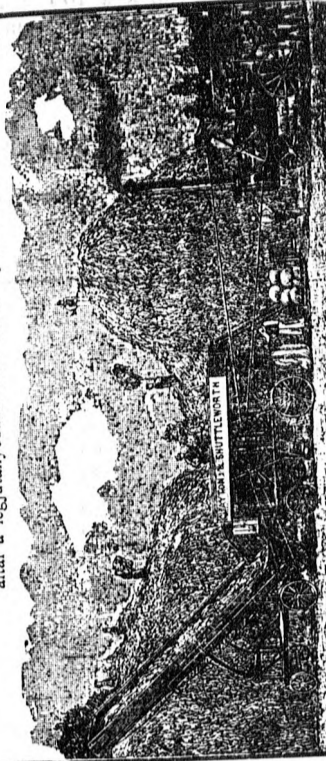
takarmány-

czukorrépa

27 forintjával.

Olesó törlesztéses
kölesönt ajánl:
Földbirtokra és bérházakra
Balogh Ede
Debreczen
Piacz u. 64. sz. a.

Clayton & Shuttleworth
Vácozi-körút
Budapest
68. sz.
mezőgazdasági gépgyárosok
által a legújanyosabb árak mellett ajánlatuk:

2 1/2 egész 12. kőfűg, származású, szalmakaszók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, borotvák.

Columbia-Drill

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ékek.

2- és 3-vasd ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolini törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

P SERHOFER J. vértisztító labdaccai,

azelőtt „általános labdacok“ név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszorból készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacok háziszorból ajánlottak minden oly bajknál, melyek a **rossz emésztésből** és **székrekedésből** erednek, mint **epeszavarok, májbajok, kólika, vertolulások, aranyér, bélétlenség** s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak **vérszegénység** s az abból eredő bajknál is: így **sápkórnaál**, idegességből származó **fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacok csakis a **Pserhofer J.-féle az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a.** készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag melyben 6 doboz tartalmazzatik 1 frt 5 krba kerül;

Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt. 30 kr., 3 csomag 3 frt. 35 kr., 4 csomag 4 frt. 40 kr., 5 csomag 5 frt. 20 kr., és 10 csomag 9 frt. 20 krba kerül.

N. B. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekintetűk valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1883. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön felítmulhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvétellel. Fogadják ez uton is legmélyebb köszönetemet labdaccai csodahatásáért.
Maradok teljes tisztelettel
Pawljstik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermek ágyban meghültem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fogják gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáláltak.

Knifiz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető öt éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Weinczettel Jozefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz. 27-én.

Tekintetes ur! Alulírott ismétlen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, ahol csak alkalmam nyílik a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerint használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel
Hahn Ignác.

P SERHOFER J. Bécs, I., Singerstrasse 15. sz.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főutasvati szemben

Gottschdorf, Kohlbach mellett, Szilázia, 1886. okt. 8.
T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajótól, mely engem öt éven át gyötört megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel
Zwickl Anna.

Bernhardi alpesifü liqueur Bernhard W. O.-tól Bregenzben. 1/2 üveg 2 frt 60 kr., 1/2 üveg 1 frt 40 kr., 1/2 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos hatású legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerincz- agybántalom, tagszagattás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főtájás, fülzsongatás stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Angol csodabalzam, Pserhofer J.-től egy üveg 50 krajczár.

Fagybalzsam Pserhofer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve 1 köcsög 40 krajczár, bérmentve 65 kr.

Stoll-féle Kolapraeparatumok. Kitűnő szer gyomor és bélbetegségeknek. 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr., 1/4 liter 85 kr.

Kola-Elixir vagy bor, 85 kr.

Golyva balzsam, Pserhofer J.-től kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 krajczár.

Élet-eszencia (prágai csöppek) **Pserhofer J.-től**, megromlott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszor. Egy üveg 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Utifüedv, **Pserhofer J.-től** egy általánosan ismert kitűnő háziszor, hurut, rekedtség, gőrcsős köhögés stb. ellen, egy üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, **Pserhofer J.-től.** Évek hosszu sora óta valóban a legjobb elismerve. Egy elegáns nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz, **Stendel tanártól.** Útés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes, vagy gyuladt mell vagy más ily bajknál mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só **Burich A. W.-től.** kitűnő háziszor a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főtájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. — Postán megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntetettik.

gyógyszerész zum goldenen Reichsapfel